

Klimaatrobuuste maaimengsels uitgetest

An Schellekens
Hooibekhoeve – Geel
2/04/2025

Proef gestart tijdens demonstratieproject
'Graslandboeren' en verdergezet binnen:

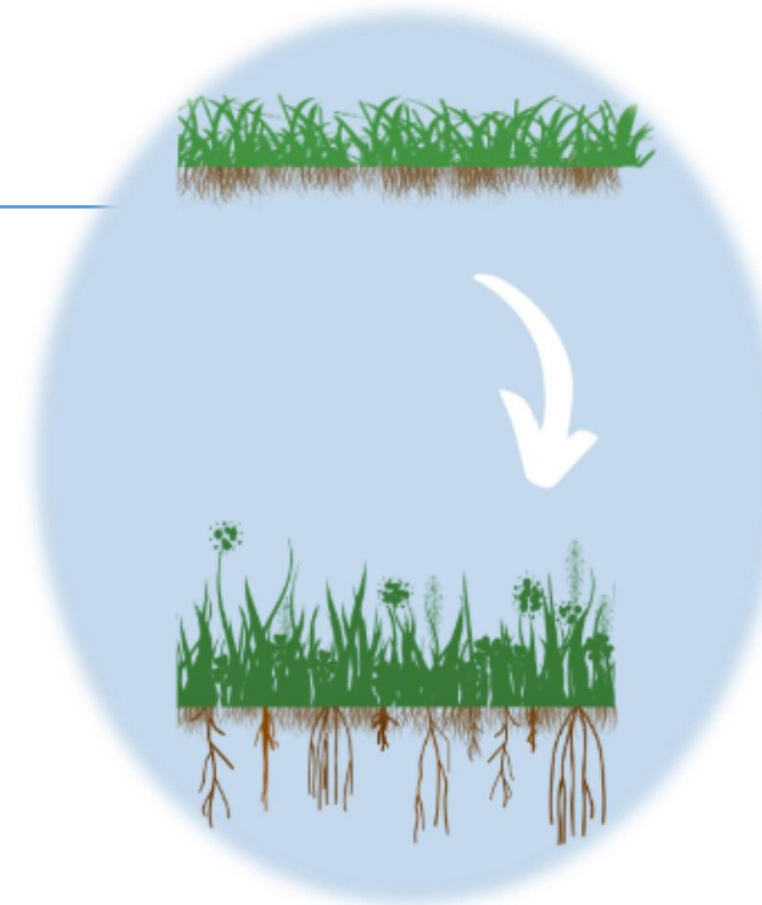

Life
ACLIMA

The ACLIMA-project has received funding from the LIFE Programme of
the European Union. under contract number LIFE 20 CCA_BE_001720

Gras klimaatrobust?

- + lang groeiseizoen > compensatievermogen
- + hoge organische stofopbouw > sponswerking bodem
- + beperkte schade na hevige neerslag en plasvorming/overstroming
- Engels raaigras ondiepe wortels
- Grote waterbehoefte

100% Engels raaigras
350 l water per kg droge stof

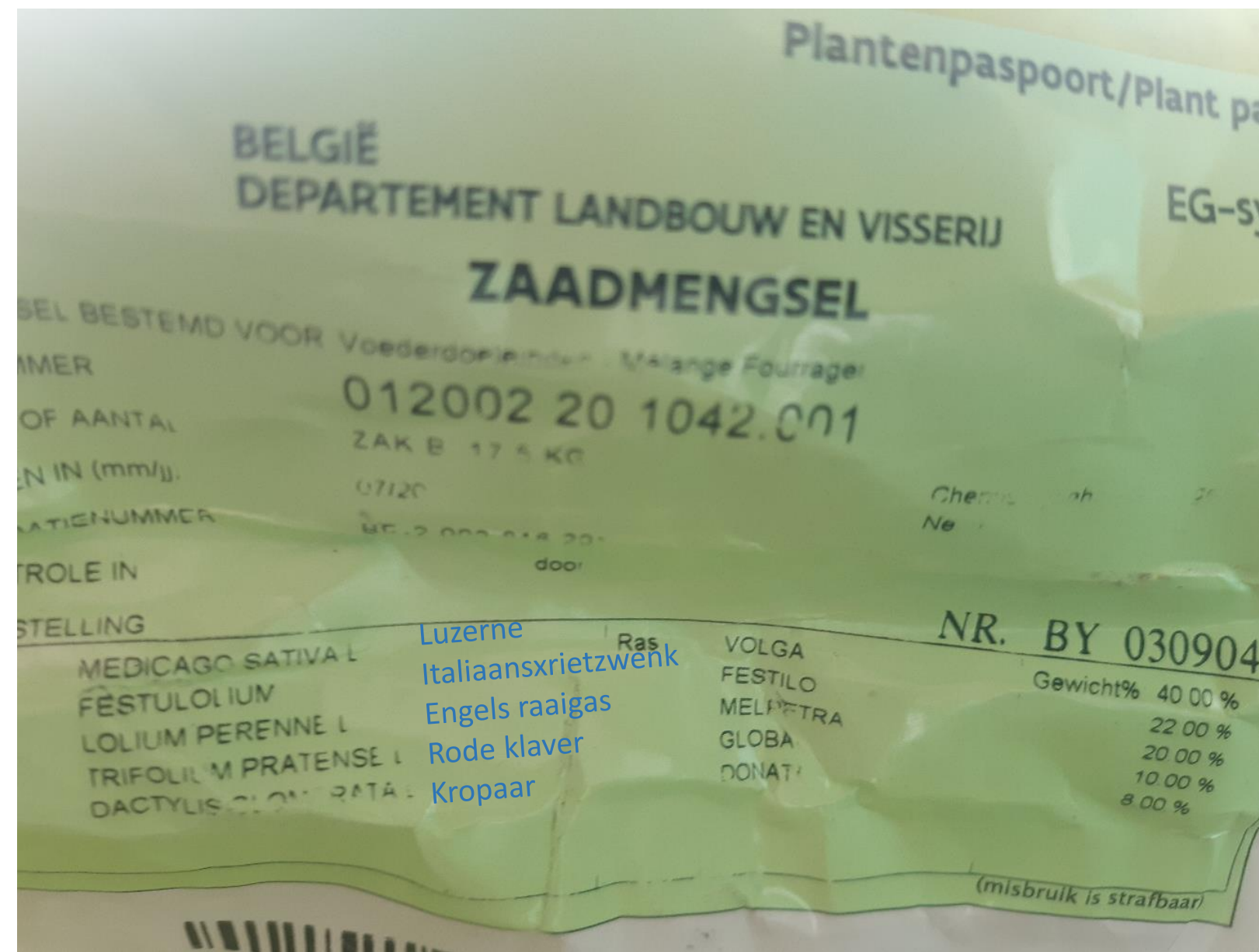

Maïs
190 l water per kg droge stof

Klimaatrobuuste maaimengsels

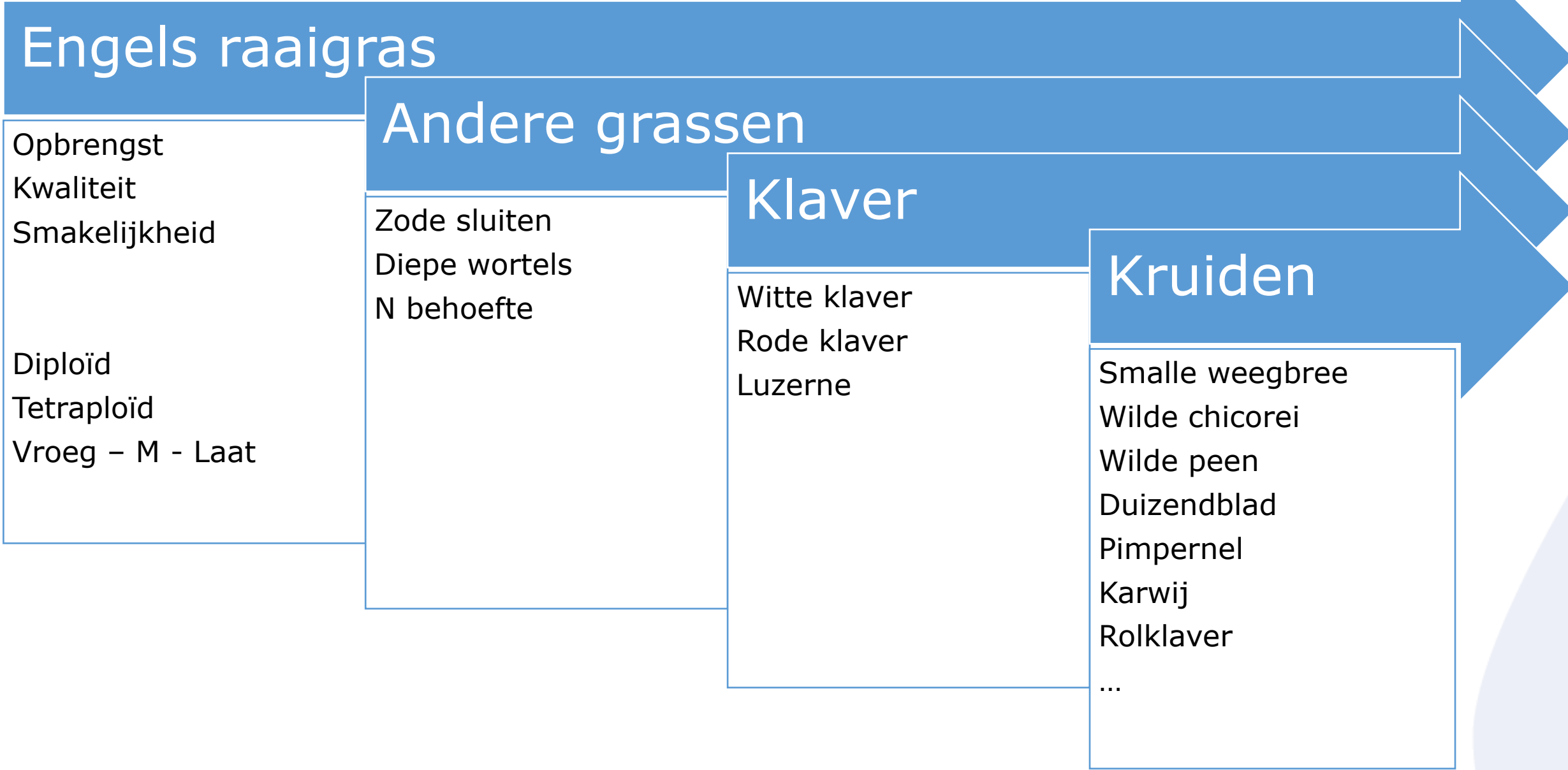
- GRASLAND = mengsel
  - Zaaizaadmengsel kan wijzigen qua rassen onder dezelfde naam
  - Enkel zaaizaadetiket geeft zekerheid
  - Geen vergelijkende mengselproeven cfr maïsrassen

TIP

- Hou **etiket** bij of neem foto
- Noteer **zaaijaar** en perceel
- Noteer naam **mengsel**

Klimaatrobuuste mengsels?

(wilde) Chicorei

- Diepe penwortel
- Smakelijk, eiwitrijk
- Anti-worm

HOOIBEEKHOEVE

nog andere kruiden:

- duizendblad
- wilde peen
- karwei
- pimpernel
- rolklaver
- ...

Klavers en luzerne

- fixeert stikstof
- gratis kunstmest
- bevat eiwit, Ca

Rode klaver, luzerne: Witte klaver:
diepe penwortel   uitlopers

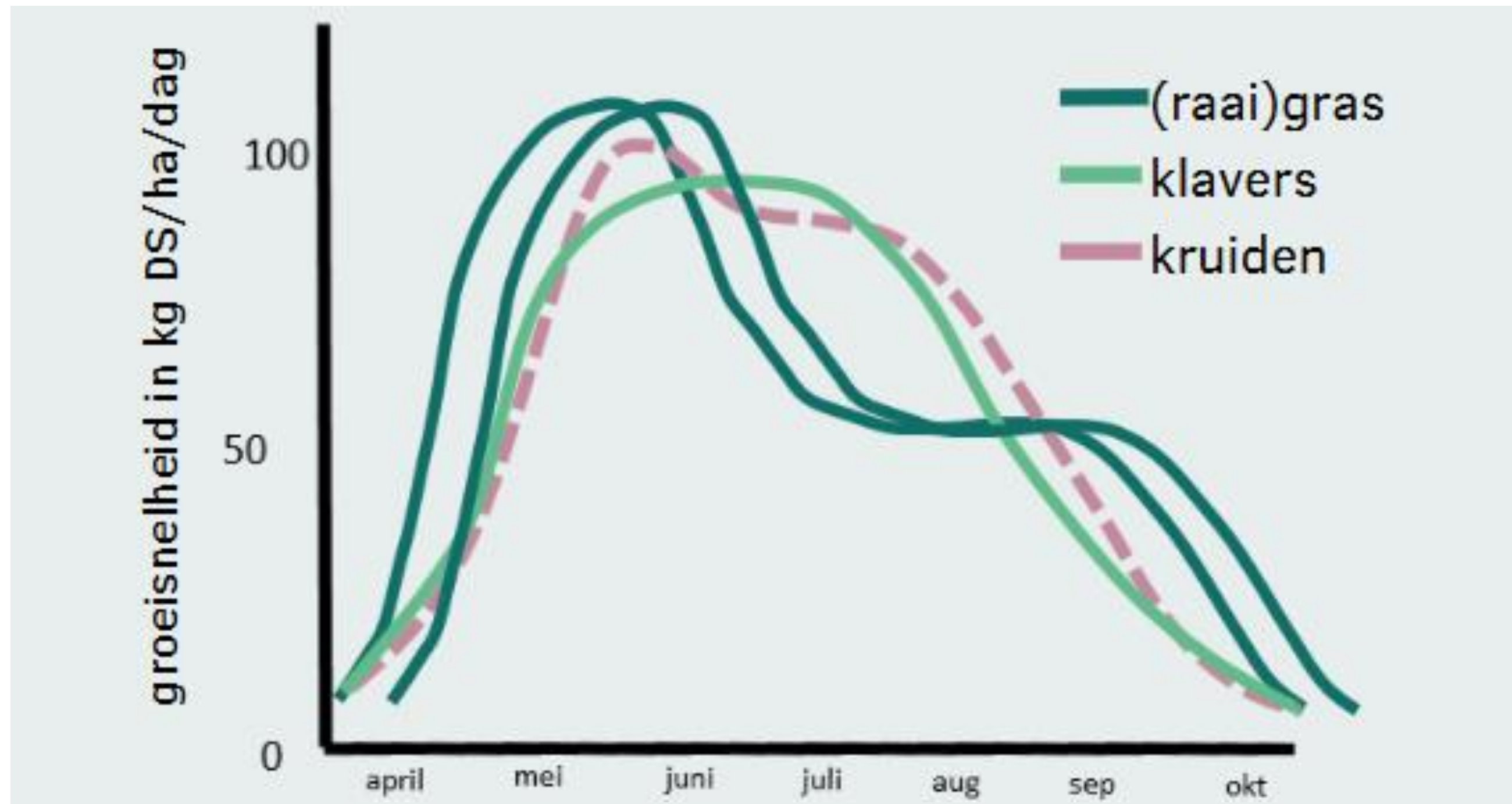

Smalle weegbree

- Uitgebreide wortels
- Kan ook tegen natte omstandigheden
- Verhoogt stikstof-efficiëntie en verlaagt emissies

Stabieler groeiverloop

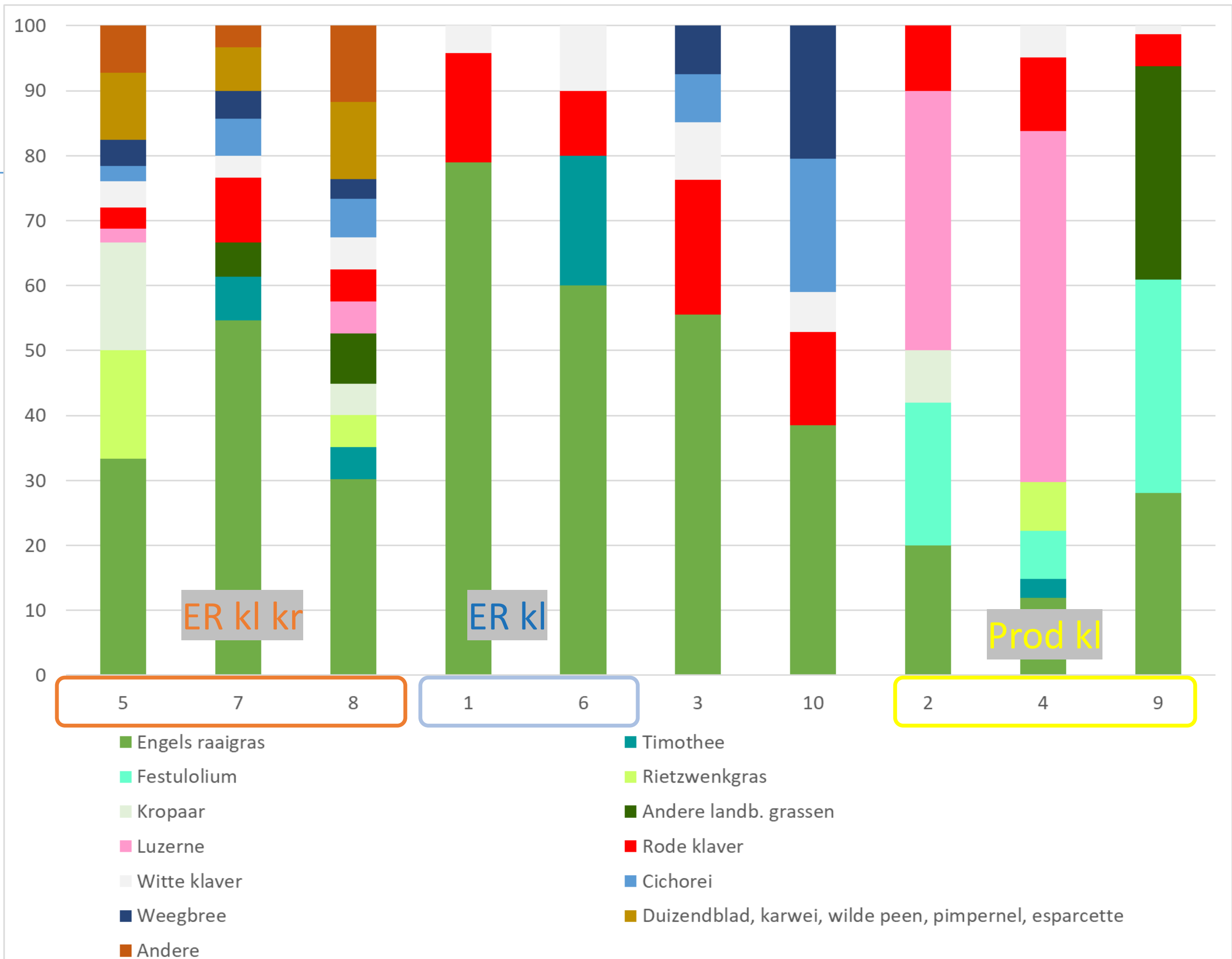
Objecten

- 1. AVEVE Superstar Qmax+Faumax
- 2. AVEVE Superstart Proteine
- 3. DLF Milkmax Tetra+Smalle weegbree+Chicorei+Duo klaver
- 4. DLF Powermax+Luzerne+Duo klaver
- 5. Limagrain Experimenteel Mengsel
- 6. JPS Precogreen met klaver
- 7. JPS Herba green+weidekruidenmengsel
- 8. PureGraze Pure Graze (droog zand)
- 9. AVEVE Superstar Boost+klaver
- 10. DLF Milkmax Tetra+Smalle weegbree*+Chicorei+Duo klaver

Proefopzet : 3 herhalingen per object
zaai 2020 !, huidige mengselsamenstellingen ≠

Objecten

Eerste jaar na zaai – kruidenrijk grasland

4/11/2020

11/03/2021

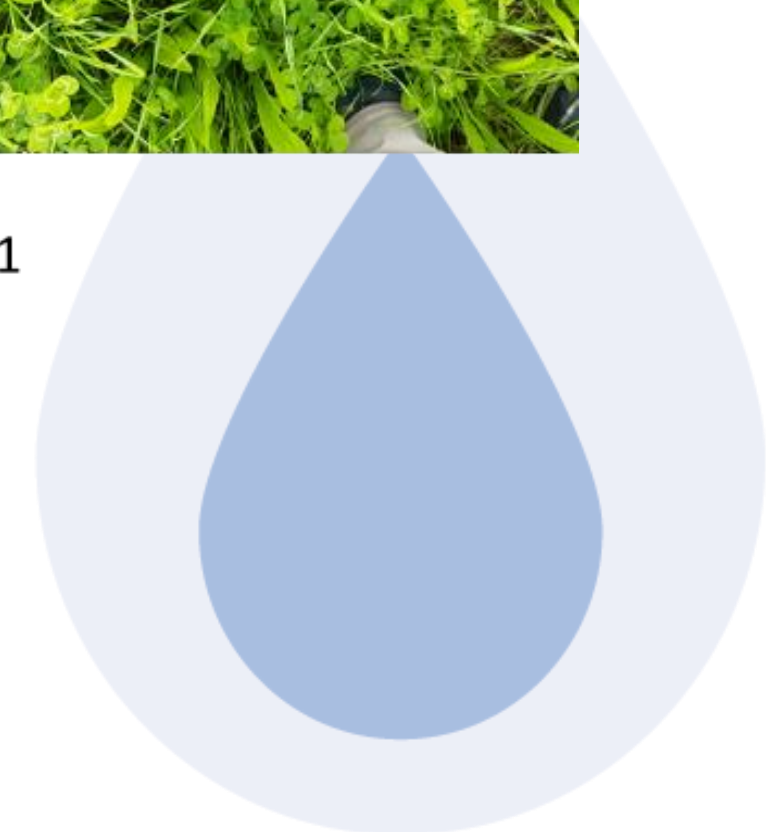
21/04/2021

26/05/2021

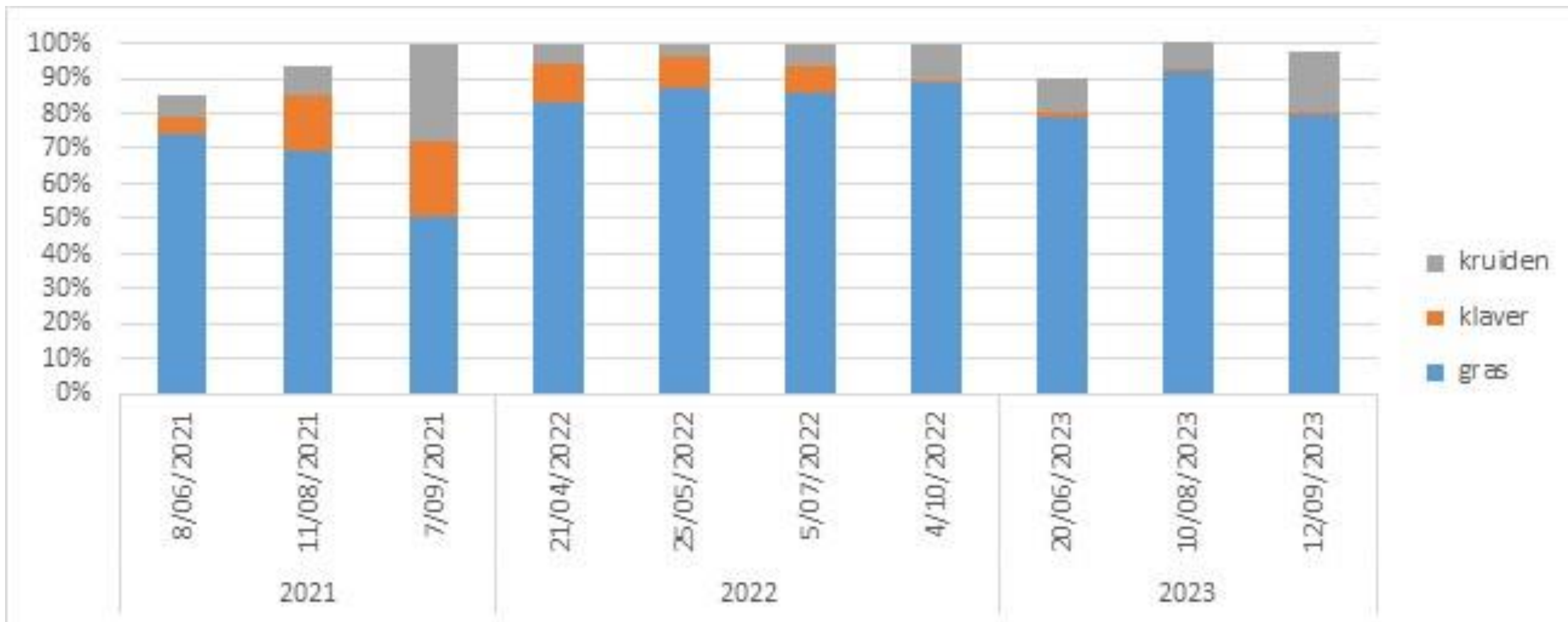

06/09/2021

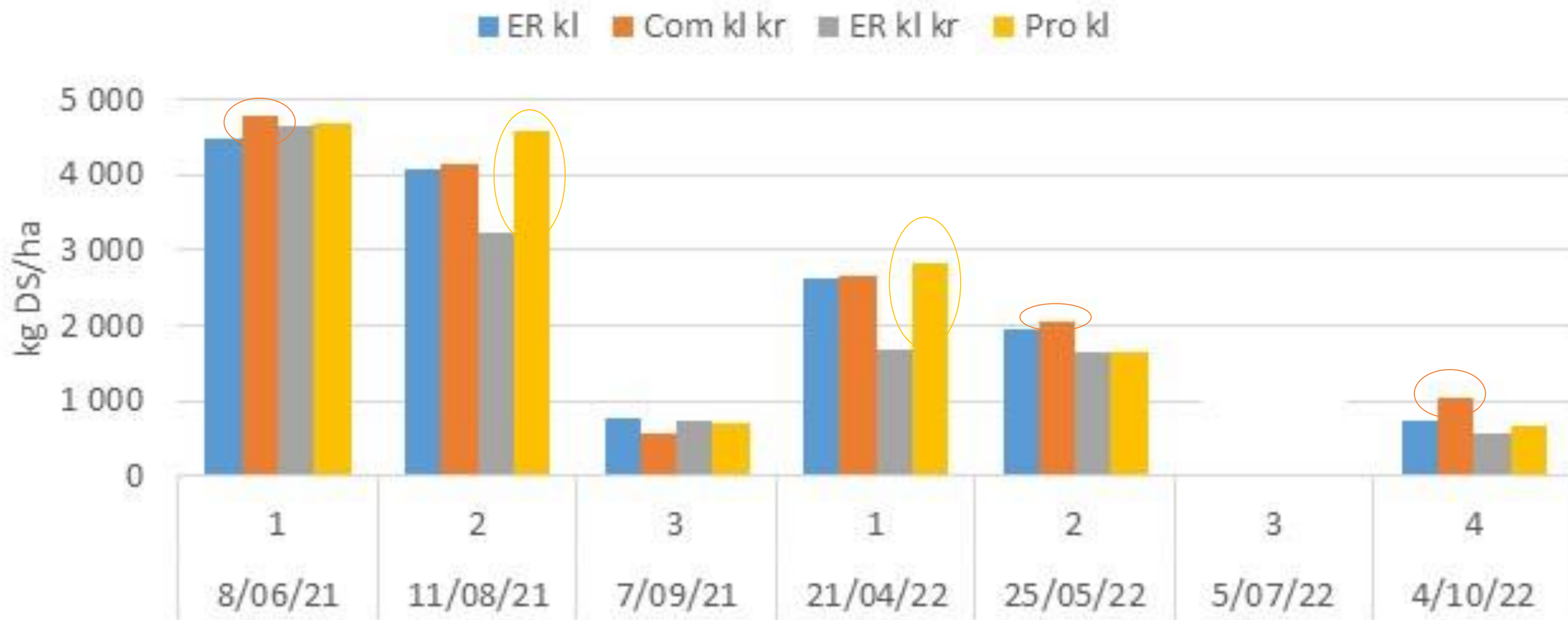

Verloop kruidenaandeel

Opbrengsten

Samenvatting

		kg DS/ha	VEM°	DVE (g/kg DS)°	RE (g/kg DS)°	fin. opbrengst, rel. tov grasklaver (voederwaardeprijzen gem. 2023*)
2021	Engels raaigras + klaver	9 287	919	72,3	9,6	100
	Complex + klaver + kruiden	9 472	879	62,8	8,9	100
	Engel raaigras + klaver + kruiden	8 611	937	72,0	9,0	99
	Tijdel. Gras met klaver (luz)	9 944	879	65,9	8,9	107
2022	Engels raaigras + klaver	7 118	925	94,0	181,4	100
	Complex + klaver + kruiden	7 534	912	90,9	174,1	103
	Engel raaigras + klaver + kruiden	5 692	936	92,6	170,3	80
	Tijdel. Gras met klaver (luz)	6 923	933	95,7	186,4	98
2 jaar 2021-2022	Engels raaigras + klaver	16 405	922	81,7	84,1	100
	Complex + klaver + kruiden	17 006	893	75,2	82,1	99
	Engel raaigras + klaver + kruiden	14 303	936	80,2	73,2	87
	Tijdel. Gras met klaver (luz)	16 867	901	78,1	81,7	100

Verschillen zijn niet statistisch significant - ° gewogen gemiddelde uitgez. 2023 - * Bron www.voederwaardeprijzen.nl aan 19,1 ct/kVEM; 129,4 ct/kgDVE toeslag (gemiddelde 2023)

Besluit

- Welke kruiden in graskruidenmengsels succesvol: smalle weegbree, cichorei
- Wil je kruiden > apart beheer nodig: bemesting, maaihoogte, maairegime
- Opbrengst
  - Graskruiden vooral na droogte meer opbrengst
  - Klaver verdween na extreme droogte/hitte in 2022, ten voordele kruiden
  - Eiwitopbrengst eerder hoger bij tijdelijke eiwitmengsels of grasklaver
- Voederwaarde
  - Afh. soortensamenstelling
  - Verteerbaarheid iets lager bij graskruiden
- Financiële Opbrengst > 2022 (droog) hoogst bij graskruiden

Herbgrass : Oproep kruidenrijk grasland

Ben je melkveehouder en teel en/of vervoeder je kruidenrijk grasland? In het kader van het VLAIO HerbGrass project zijn we op zoek naar een 10-tal **veehouders** verspreid over Vlaanderen waar we het telen en vervoederen van kruidenrijk grasland kunnen opvolgen. Wij vragen teeltgegevens op en stellen vragen over het rantsoen. Wij volgen je perceel en/of rantsoen van nabij op en geven je advies als je dat wenst.

Heb jij interesse om hier aan mee te werken? Schrijf je in via de QR-code

Meer info:
an.schellekens@provincieantwerpen.be

Deelnameformulier HerbGrass

sporenelementen

	Seleen (ug/kg DS) °	Koper (mg/kg DS) °	
2022 °	Engels raaigras + klaver	65,7	6,3
	Complex + klaver + kruiden	77,5	6,4
	Engel raaigras + klaver + kruiden	60,2	6,0
	Tijdel. Gras met klaver (luz)	65,1	6,1
2023 sep ^{**}	Engels raaigras + klaver	37,5	6,8
	Complex + klaver + kruiden	51,0	8,6
	Engel raaigras + klaver + kruiden	32,5	7,6
	Tijdel. Gras met klaver (luz)	45,7	6,7
2023 sep [†] smalle weegbree	183,0	13,2	

° gewogen gemiddelde 4 snedes

^{**} analyse september snede, geen opbrengst bepaald in 2022

seleniumbehoefte van minimaal 150 ug Se/kg DS (Brochure Melkveevoeding).

